

I N F O R M A C I J A
O SAOBRAĆAJNO/PROMETNO-PREVENTIVNOJ AKCIJI
KONTROLE TEHNIČKE ISPRAVNOSTI PUTNIČKIH MOTORNIH
VOZILA
«ZIMA 2015 »

Sarajevo, decembar/prosinac 2015. godine

U periodu od 09.11.2015. godine do 30.11.2015. godine. Bosanskohercegovački auto-moto klub realizovao je akciju preventivne kontrole tehničke ispravnosti i pripreme motornih vozila za zimske uslove/uvjete vožnje pod nazivom "Zima 2015", (u daljem tekstu akcija).

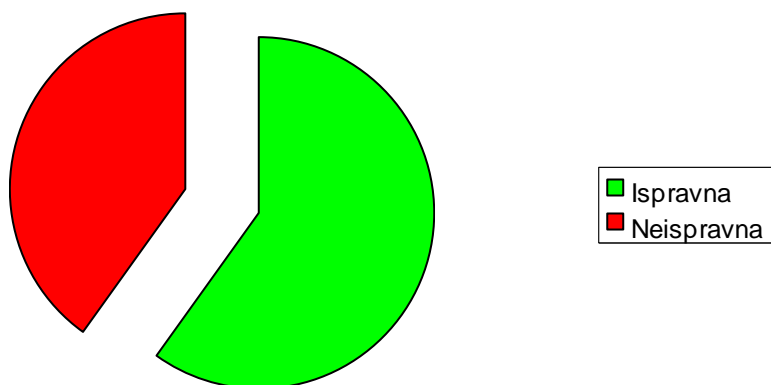
Akcija je imala za cilj preventivnu kontrolu uređaja i sklopova na motornim vozilima, te otklanjanje manjih nedostataka na licu mjesta od strane mehaničara Službe pomoći na cesti. Također cilj je bio da se u uslovima odvijanja saobraćaja izvrši snimanje stanja tehničke ispravnosti putničkih motornih vozila metodom slučajnog uzorka i ustanovi stanje ispravnosti voznog parka u BiH.

Akcija je organizovana i realizovana u saradnji sa Petrolom, lokalnim auto-moto klubovima i saradnicima BIHAMK-a, na tridesetsedam (37) lokacija.

U Auto-moto klubovima i servisima - organizacionim jedinicama SPI-a, ovlaštene osobe (mehaničari) vršili su besplatnu pripremu vozila:

- ♦ kontrolu tekućina (tekućine za hlađenje, tekućinu akumulatora, motorno ulje,...)
- ♦ kontrolu pneumatika/guma (pritisak, dubinu profila, opšti izgled i stanje,...)
- ♦ kontrolu svjetala i svjetlosne signalizacije sa kontrolnim i signalnim uređajima (stop svjetla, pokazivači pravaca, duga svjetla, kratka svjetla, svjetla za vožnju unazad, ...)
- ♦ kontrola uređaja i opreme koji omogućuju normalnu vidljivost iz vozila (prozori i stakla, vozačka ogledala, uređaj za provjetravanje i zagrijavanje vozila, ...)
- ♦ kontrola obavezne i zimske opreme

Za svako kontrolisano i pregledano motorno vozilo popunjen je obrazac "Formular pregleda i dijagnostike vozila", a na osnovu kojih su grupisani nedostaci na vozilima. Ukupno je pregledano 898 vozila od čega je ustanovljena neispravnost na 360 motorna vozila što čini 40.08 %, a ispravno je bilo 538 motornih vozila tj. 59.92 %.

Grafik 1. Procentualni prikaz ukupnog broja ispravnih/neispravnih vozila

Nakon analize rezultata akcije utvrđeno je da se najveći broj neispravnosti uočenih tokom trajanja akcije odnosio na neispravnosti na pneumaticima/gumama sa učešćem od 38% od ukupnog broja neispravnih vozila, zatim na električnim uređajima i signalizaciji 34 %, dok su na trećem mjestu neispravnosti na motoru i pratećim uređajima sa učešćem od 25%.

Ono što je zabrinjavajuće, a što je uočeno tokom akcije jeste činjenica da čak 179 vozača njih 20% od ukupnog broja kontrolisanih ne posjeduju obaveznu opremu u vozilu.

U nastavku je data detaljnija analiza neispravnosti svih bitnijih komponenti vozila:

Jedna od komponenti od koje zavisi upravljivost i zaustavljanje vozila, a posebno u zimskim uslovima vožnje jesu pneumatici/gume. Unatoč njihovoj važnosti i zakonskoj obavezi posjedovanja zimskih ili pneumatika/guma sa oznakom M+S na pogonskim točkovima, kao i propisanoj dubina utora na gaznoj površini na sva četiri pneumatika/gume od najmanje 4 mm, tokom kontrole je utvrđeno da 139 vozila ili 15,3 % na pogonskim točkovima imaju ljetne pneumatike/gume i nedovoljnu dubinu profila. Govoreći o obaveznoj opremi i obaveznoj zimskoj opremi bitno je napomenuti da čak 137 kontrolisanih vozila odnosno 15,3 % vozila nije imalo lance za snijeg.

Svjetlosno-signalni uređaji omogućuju bolji prijem informacija iz okoline, kao i bolju uočljivost vozila od strane drugih učesnika u saobraćaju/prometu u uslovima smanjene vidljivosti. Tokom kontrole uočeno je da 53 vozila ili 7,9 % ima neispravna svjetla prednje svjetlosne grupe (duga i kratka), 45 vozila ili 5,0 % vozila neispravna zadnja svjetla, 38 vozila ili 4,23 % neispravna svjetla za vožnju unazad, dok 9 vozila ili 1,00 % imaju neispravne pokazivače pravca.

Govoreći o obaveznoj opremi 31 vozilo ili 3,45% nije posjedovalo komplet rezervnih sijalica, 26 vozila ili 2,89 % bila su bez sigurnosnog trokuta, 90 vozila ili 10,02% bez užeta za vuču dok 58 vozača ili 6,46 % u svom vozilu nisu imali reflektirajući prsluk.

Za normalnu vidljivost iz vozila i bolji prijem informacija iz okoline neophodno je imati i čisto vjetrobransko staklo na vozilima. Tokom kontrole utvrđeno je da 73 vozila ili 8,13 % nemaju odgovarajuću tekućinu za pranje vjetrobranskog stakla, dok su kod 21 vozila ili 2,3 % neispravne metlice brisača.

Ono što posebno zabrinjava, ako uzmemo u obzir razlog kontrolisanja vozila jeste činjenica da 53 vozila odnosno njih 5,9% nisu imali odgovarajuću količinu i kvalitet rashladne tekućine, dok je 30 pregledanih vozila odnosno njih 3,34% imalo neispravne uređaje za startovanje vozila.

Posmatrajući pojedine neispravnosti važno je napomenuti da su kontrolisana samo putnička motorna vozila metodom slučajnog uzorka i da uzorak kontrolisanih vozila nije adekvatno reprezentativan za cjelokupno stanje ispravnosti motornih vozila na nivou Bosne i Hercegovine.

Upoređujući dobijene podatke sa podacima prikupljenim u ranijim sličnim akcijama (saobraćajno/prometno-preventivna akcija "Putujte sigurno"), može se zaključiti da je stanje sigurnosti putničkih motornih vozila u Federaciji BiH i Distrikta Brčko na približno istom nivou. Međutim, ukoliko posmatramo procentualno pojedine neispravnosti na vozilima, koje imaju izuzetan uticaj na sigurno saobraćanje/prometovanje vozila posebno u zimskim uslovima/uvjetima vožnje (obavezna zimska oprema, pneumatici/gume, svjetlosno-signalni uređaji, ...), može se zaključiti da je tehnička ispravnost vozila na cestama FBiH i Distrikta Brčko nezadovoljavajuća.

Sektor za informisanje i dokumentaciju